

Gledanje i čistoća

fra Dragan Bolčić

Šesnaesta opomena svetoga Franje govori o onima koji su čista srca...

Blago čistima srcem: oni će Boga gledati (Mt 5, 8). Uistinu čisti srcem jesu oni koji preziru zemaljsko, traže nebesko i ne prestaju čeznuti da se živom i istinitom Gospodinu Bogu uvijek čistim srcem i dušom klanjaju i da ga gledaju.

Pogled je temeljna sposobnost očiju. Oči nam omogućavaju gledanje. Njihova zadaća nije da nam svijet skrivaju, da zatvaraju kapke pred svijetom, nego da svijet gledaju. Otvaranje očiju nam omogućuje ulazak u svijet, otkrivanje svijeta, početak novoga. Taj početak otkrivanja uvijek je u stavu primanja. Gledajući nešto, primamo nešto. To nas dotiče, utječe na nas i naše raspoloženje. Počinjemo se vezati za nešto ili nekoga. Pogledom uspostavljamo odnos.

Iz iskustva znamo da naše gledanje može biti površno i duboko. Događaje, ljude i stvari gledamo izvanjski i dubinski. Ponekad nam se oči »zalijep« za nešto zamamljivo, očaravajuće bez obzira na kvalitetu i sadržaj istoga. Čini nam se važno ono što gledamo površno. Nakon nekog vremena uvidamo prazninu istoga. Upravo zato jer je to isto u sebi bilo besadržajno i beznačajno. Ništa ukoričeno u nešto. Biva nam jasno da je gledanje bilo krivo usmjereno. »Grijeh je krivo usmjeren pogled.« (S. Weil)

Gledanje se lomi na usmjerenosti prema predmetu gledanja. Prijelomni trenutak jest zaustavljanje pogleda na istomu. U tom se trenutku može začeti grijeh. Ono što nam zapadne za oči, što poželimo, može nas uvući u vrtlog grijeha. Tako je i s nečistoćom. Nečistoća ne počinje u onome trenutku kada smo se uprljali. Nečistoća započinje pogledom. Slikovito, kada smo se kao maleni išli igrati na blatno područje u čistoj majici već smo se tada izložili nečistoći. Nečistoća nije započela u trenutku kada smo upali u to blato i uprljali se.

Ovo je slikovit prikaz našega života. Ukoliko se pogledom otvorimo nečistoći, utiremo put sljepilu. Sljepilo ne nastaje kada ništa ne vidimo, nego kada ono što gledamo ne vidimo jasno. Krivo usmjeren pogled nam zamućuje obzore i iskrivljuje zbilju. Nejasnoća nas uvodi u tamu koju počinjemo nazivati svjetlom. Stoga u nju upada svaka osoba koja se ne ogleda u Božjemu svjetlu. Osoba koja klanjanjem ne priznaje Bogu slavu i čast počinje tražiti vlastitu slavu i čast. To nam je jasno kada uvidimo koliko samo bolesnih želja za priznanjem, koliko pogubnosti u

traženju pohvala, koliko potrebe za isticanjem i vikanjem o vlastitom *Ja*. Uviđamo da je nečistoća dublja i slojevitija stvarnost od onoga površnog poimanja kojega joj obično pridajemo.

Nečistoća započinje pogledom. Budući da je njezin korijen u gledanju, isto se tako gledanjem dolazi do istinske čistoće. *Gledanjem Boga*. Mi ne možemo Boga gledati licem u licem. Ali se možemo *otvoriti* Njegovu pogledu. Otvaranje Njegovu pogledu započinje uviđanjem vlastite nečistoće. U onome trenutku u kojem se poželimo riješiti njezinih naslaga otvaramo se Božjemu svjetlu. Božje svjetlo nam daje pravi uvid u vlastitu nečistoću. Pod Njegovim svjetlom vidimo koliko smo uprljani. Ulazeći u odnos s Njim mi smo kao loza koju on čisti da počne donositi roda (usp. Iv 15, 2-3)

Drugi nas ljudi ne mogu uvesti u iskustvo čistoće. Oni nam mogu svjedočiti o njemu. Ali nas sâm Bog može uvesti u iskustvo čistoće. On je jedini potpuno čist. Svi oni koji su imali besprijekornu čistoću (primjerice Blažena Djevica Marija) dobili su je od Njega. Ukoliko mislimo da bismo s Bogom u vječnosti mogli biti nečisti, grdno se varamo. S Bogom u zajedništvu ne može boraviti ništa nečisto. Zato Njega mogu gledati samo anđeli i slavu mu davati sveti. Upravo nam njihov zagovor može pomoći jer su za života ispravno usmjeravali svoj pogled. Prihvatimo ovo kao nutarnji poticaj za naš život. *Pogled spašava...*